

Załącznik do uchwały Nr 26/964/16
Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 29 czerwca 2016 r.

Informacja podsumowująca
wyniki samooceny ryzyka nadużyć finansowych
w ramach RPO WK-P 2014-2020

Toruń, czerwiec 2016 r.

Wykaz skrótów

- DW EFRR - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w IZ
- DW EFS - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w IZ
- IC - Instytucja Certyfikująca wydatki w ramach RPO WK-P 2014-2020
- IZ – Instytucja Zarządzająca RPO WK-P 2014-2020
- IP WUP - Instytucja Pośrednicząca we wdrażaniu części RPO WK-P 2014-2020, której funkcję pełni Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu
- IP ZIT - Instytucja Pośrednicząca we wdrażaniu części RPO WK-P 2014-2020 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne - Miasto Bydgoszcz
- RPO WK-P 2014-2020 - Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020
- rozporządzenie ogólne - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. U. UE L 347 z 20.12.2013 r., str. 320-469)
- Wytyczne KE - Wytyczne dla państw członkowskich i instytucji wdrażających programy - Ocena ryzyka nadużyć finansowych oraz skuteczne i proporcjonalne środki zwalczania nadużyć finansowych, (EGESIF_14-0021-00) z dnia 16 czerwca 2014 r.

Wprowadzenie

Podstawę prawną dla przeprowadzenia samooceny ryzyka nadużyć finansowych stanowią art. 72 lit. h, art. 125 ust. 4 lit. c rozporządzenia ogólnego oraz Wytyczne KE, zgodnie z którymi IZ zobowiązana jest wprowadzić skuteczne i proporcjonalne środki zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniając stwierdzone rodzaje ryzyka.

W celu realizacji powyższych obowiązków przyjęta została uchwałą nr 44/1557/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 28 października 2015 r. Strategia zwalczania nadużyć finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (z późn. zm.), dalej zwana Strategią zwalczania nadużyć, która jest skierowana do pracowników IZ oraz IP, a także wnioskodawców i beneficjentów.

IZ w celu sporządzenia rzetelnej i skrupulatnej samooceny ryzyka nadużyć finansowych przeprowadziła samoocenę cząstkową we wszystkich podmiotach zaangażowanych w realizację RPO WK-P 2014-2020, która następnie została przeanalizowana i podsumowana, dając całościowy obraz narażenia na ryzyko nadużyć finansowych systemu zarządzania i kontroli RPO WK-P 2014-2020.

Na podstawie Wytycznych KE przeprowadzono samoocenę ryzyka nadużyć finansowych w oparciu o narzędzie zaproponowane przez Komisję Europejską, zgodnie z którym samoocena objęła procesy najbardziej narażone na ryzyko nadużyć finansowych, czyli:

- wybór wnioskodawców,
- realizację i weryfikację działań,
- poświadczenia i płatności,
- zamówienia publiczne udzielane przez instytucje.

Samoocena przeprowadzona została w podziale na pięć etapów: określenie poziomu ryzyka brutto, ocena skuteczności stosowanych obecnie kontroli ograniczających ryzyko, określenie ryzyka netto, wskazanie potrzebnych dodatkowych mechanizmów kontrolnych oraz określenie poziomu ryzyka docelowego.

Cząstkowa samoocena ryzyka nadużyć została przeprowadzona przez każdą jednostkę organizacyjną IZ w obszarze jej zadań, zaś przez Instytucje Pośredniczące, zgodnie z zakresem zadań powierzonych w ramach RPO WK-P 2014-2020. Cząstkową samoocenę przeprowadziły:

1. Instytucja Zarządzająca:

- DW EFRR
- DW EFS
- Wydział Zamówień Publicznych i Partnerstwa Publiczno- Prawnego.

2. Instytucja Certyfikująca.

3. Instytucje Pośredniczące:

- IP WUP
- IP ZIT.

Uchwałą Nr 25/919/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23 czerwca 2016 r. powołany został Zespół ds. samooceny ryzyka nadużyć finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (dalej: Zespół). Skład Zespołu został wybrany zgodnie z zaleceniami zawartymi w Wytycznych KE, spośród pracowników IZ oraz IP odpowiedzialnych za wybór wnioskodawców, wdrażanie, kontrole i płatności.

Zespół zgodnie z Regulaminem pracy Zespołu przeprowadził analizę wyników samooceny ryzyka nadużyć finansowych w ramach RPO WK-P 2014-2020. Pracownik Biura Zarządzania Systemem Wdrażania RPO w Departamencie Rozwoju Regionalnego w IZ, odpowiedzialnego za obsługę Zespołu, sporządził projekt niniejszej Informacji podsumowującej samoocenę ryzyka nadużyć finansowych w ramach RPO WK-P 2014-2020, który został omówiony na posiedzeniu i zaakceptowany przez członków Zespołu w drodze głosowania.

Informacja podsumowująca składa się z III części.

Część I zawiera zestawienie wyników samooceny ryzyka nadużyć finansowych, które przygotowano w celu porównania wartości ryzyk, które określiły poszczególne podmioty.

W części II wyróżnione zostały obszary, w których ryzyko brutto bądź netto zostało określone na poziomie znacznym lub krytycznym wraz z informacją o skuteczności stosowanych mechanizmów kontroli.

Część III podsumowuje przedstawione wyniki.

Zestawienie wyników samooceny ryzyka nadużyć finansowych jest jednocześnie rejestrem ryzyka nadużyć finansowych, za prowadzenie którego odpowiada Biuro Zarządzania Systemem Wdrażania RPO.

I. Zestawienie wyników samooceny ryzyka nadużyć finansowych

Wartość punktowa ryzyka:

wartość:	klasyfikacja:
	ryzyko nie dotyczy jednostki
1-3	dopuszczalne
4-6	znaczne
8-16	krytyczne

ryzyko brutto - oznacza poziom ryzyka przed uwzględnieniem wpływu istniejących lub planowanych do wdrożenia mechanizmów kontrolnych;

ryzyko netto - odnosi się do poziomu ryzyka po uwzględnieniu wpływu istniejących mechanizmów kontrolnych i ich skuteczności, czyli sytuacja obecna;

ryzyko docelowe - odnosi się do poziomu ryzyka po uwzględnieniu istniejących oraz planowanych mechanizmów kontrolnych (musi mieścić się w przedziale 1 do 3)

Tabela nr 1 Zestawienie wyników samooceny nadużyć finansowych

l.p.	nazwa ryzyka	DW EFRR			DW EFS			IC			Zamówienia publiczne			IP WUP			IP ZIT		
		ryzyko			ryzyko			ryzyko			ryzyko			ryzyko			ryzyko		
		brutto	netto	docelowe	brutto	netto	docelowe	brutto	netto	docelowe	brutto	netto	docelowe	brutto	netto	docelowe	brutto	netto	docelowe
sekcja 1. Wybór wnioskodawców																			
WW1	Konflikt interesów/ łapówka w komisji oceniającej	6	1	1	6	1	1							6	2	2	3	1	1
WW2	Fałszywe deklaracje składane przez wnioskodawców	4	1	1	3	1	1							4	1	1	3	1	1
WW3	Podwójne	2	1	1	2	1	1							2	1	1	3	1	1

	finansowanie																		
sekcja 2. Realizacja programu i weryfikacja działań																			
l.p.	nazwa ryzyka	DW EFRR			DW EFS			IC			Zamówienia publiczne			IP WUP			IP ZIT		
		ryzyko			ryzyko			ryzyko			ryzyko			ryzyko			ryzyko		
		brutto	netto	docelowe	brutto	netto	docelowe	brutto	netto	docelowe	brutto	netto	docelowe	brutto	netto	docelowe	brutto	netto	docelowe
RiW1	Ukryty konflikt interesów lub łapówki i nielegalne honoraria.	6	2	2	3	1	1							6	2	2			
RiW2	Unikanie wymaganej procedury konkurencyjnej	6	2	2	3	1	1							9	2	2			
RiW3	Manipulowanie przebiegiem procedury konkurencyjnej	6	2	2	3	1	1							9	4	1			
RiW4	Zmowa przetargowa	6	2	2	3	1	1							6	2	2			
RiW5	Nieuczciwe informowanie o cenach	6	2	2	3	1	1							2	1	1			
RiW6	Manipulowanie zestawieniami poniesionych wydatków	6	2	2	3	1	1							4	1	1			
RiW7	Niedostarczenie lub zastąpienie produktów	6	1	1	3	1	1							6	2	2			
RiW8	Zmiana w	6	2	2	3	1	1							3	2	2			

	obowiązującym kontrakcie																	
RiW9	Zawyżanie kwalifikacji pracowników lub zakresu wykonywanych przez nich czynności	6	2	2	3	1	1							4	1	1		
RiW10	Fałszywe koszty pracy	6	2	2	3	1	1							4	1	1		
RiW11	Koszty pracy są nieprawidłowo przydzielane do poszczególnych projektów	6	2	2	2	1	1							4	4	1		

sekcja 3. Poświadczenia i płatności

l.p.	nazwa ryzyka	DW EFRR			DW EFS			IC			Zamówienia publiczne			IP WUP			IP ZIT		
		ryzyko			ryzyko			ryzyko			ryzyko			ryzyko			ryzyko		
		brutto	netto	docelowe	brutto	netto	docelowe	brutto	netto	docelowe	brutto	netto	docelowe	brutto	netto	docelowe	brutto	netto	docelowe
PiP1	Niekompletny/nie odpowiedni proces weryfikacji wydatków (IZ/IP)	6	2	2	6	1	1							9	2	2			
PiP2	Niekompletny/nie odpowiedni proces certyfikacji wydatków (IC)							3	1	1									
PiP3	Konflikt interesów w IZ/IP	4	1	1	4	1	1							6	2	2			
PiP4	Konflikt interesów							3	1	1									

	w IC																			
sekcja 4. Zamówienia publiczne udzielane przez instytucję																				
l.p.	nazwa ryzyka	DW EFRR			DW EFS			IC			Zamówienia publiczne			IP WUP			IP ZIT			
		ryzyko			ryzyko			ryzyko			ryzyko			ryzyko			ryzyko			
		brutto	netto	docelowe	brutto	netto	docelowe	brutto	netto	docelowe	brutto	netto	docelowe	brutto	netto	docelowe	brutto	netto	docelowe	
ZP1	Unikanie wymaganej procedury konkurencyjnej												16	1	1	6	2	2		
ZP2	Manipulowanie przebiegiem procedury konkurencyjnej												16	1	1	6	2	2		
ZP3	Ukryty konflikt interesów lub łapówki i nielegalne honoraria												12	1	1	4	3	3		

II. Obszary, w których ryzyko brutto lub netto zostało określone jako znaczne lub krytyczne

Ryzyko brutto krytyczne:

1. W wyniku przeprowadzonej samooceny, **IP WUP** wskazała, że poziom krytyczny osiągają następujące ryzyka brutto:

- w obszarze „Realizacja programu i weryfikacja działań” (sekcja 2):
  - RiW 2 Unikanie wymaganej procedury konkurencyjnej
  - RiW3 Manipulowanie przebiegiem procedury konkurencyjnej (wyjaśnienia opisane poniżej: ryzyko netto znaczne)
- w obszarze „Poświadczenia i płatności” (sekcja 3):
  - PiP 1 Niekompletny/ nieodpowiedni proces weryfikacji wydatków (IZ/IP).

2. W wyniku samooceny przeprowadzonej przez **Wydział Zamówień Publicznych i Partnerstwa Publiczno-Prawnego**, poziom ryzyka brutto określono jako krytyczny (wartość 16 i 12):

- w obszarze „Zamówienia publiczne udzielane przez instytucję” (sekcja 4):
  - ZP 1 Unikanie wymaganej procedury konkurencyjnej.
  - ZP 2 Manipulowanie przebiegiem procedury konkurencyjnej.
  - ZP 3 Ukryty konflikt interesów lub łapówki i nielegalne honoraria.

Ryzyko brutto znaczne:

1. **DW EFRR** w wyniku przeprowadzonej samooceny wskazał, że ryzyko brutto jest znaczne:

- w obszarze „Wybór wnioskodawców” (sekcja 1):
  - WW 1 Konflikt interesów/ łapówka w komisji oceniającej,
  - WW 2 Fałszywe deklaracje składane przez wnioskodawców;
- w obszarze „Realizacja programu i weryfikacja działań” (sekcja 2):
  - RiW 1 Ukryty konflikt interesów lub łapówki i nielegalne honoraria,
  - RiW 2 Unikanie wymaganej procedury konkurencyjnej,
  - RiW 3 Manipulowanie przebiegiem procedury konkurencyjnej,
  - RiW 4 Zmowa przetargowa,
  - RiW 5 Nieuczciwe informowanie o cenach,
  - RiW 6 Manipulowanie zestawieniami poniesionych wydatków,
  - RiW 7 Niedostarczenie lub zastąpienie produktów,
  - RiW 8 Zmiana w obowiązującym kontrakcie,
  - RiW 9 Zawyżanie kwalifikacji pracowników lub zakresu wykonywanych przez nich czynności,
  - RiW 10 Fałszywe koszty pracy,
  - RiW 11 Koszty pracy są nieprawidłowo przydzielane do poszczególnych projektów;
- w obszarze „Poświadczenia i płatności” (sekcja 3):
  - PiP 1 Niekompletny/nieodpowiedni proces weryfikacji wydatków (IZ/IP),

- PiP 3 Konflikt interesów w IZ/IP.

2. **DW EFS** w wyniku przeprowadzonej samooceny wskazał, że ryzyko brutto jest znaczne:

- w obszarze „Wybór wnioskodawców” (sekcja 1):
  - WW 1 Konflikt interesów/ łapówka w komisji oceniającej;
- w obszarze „Poświadczenia i płatności” (sekcja 3):
  - PiP 1 Niekompletny/nieodpowiedni proces weryfikacji wydatków (IZ/IP),
  - PiP 3 konflikt interesów w IZ/IP.

3. **IP WUP** w wyniku przeprowadzonej samooceny wskazała, że ryzyko brutto jest znaczne:

- w obszarze „Wybór wnioskodawców” (sekcja 1):
  - WW 1 Konflikt interesów/ łapówka w komisji oceniającej,
  - WW 2 Fałszywe deklaracje składane przez wnioskodawców;
- w obszarze „Realizacja programu i weryfikacja działań” (sekcja 2):
  - RiW 1 Ukryty konflikt interesów lub łapówki i nielegalne honoraria,
  - RiW 4 Zmowa przetargowa,
  - RiW 6 Manipulowanie zestawieniami poniesionych wydatków,
  - RiW 7 Niedostarczenie lub zastąpienie produktów,
  - RiW 9 Zawyżanie kwalifikacji pracowników lub zakresu wykonywanych przez nich czynności,
  - RiW 10 Fałszywe koszty pracy;
- w obszarze „Poświadczenia i płatności” (sekcja 3):
  - PiP 3 konflikt interesów w IZ/IP;
- w obszarze „Zamówienia publiczne udzielane przez instytucję” (sekcja 4):
  - ZP 1 Unikanie wymaganej procedury konkurencyjnej,
  - ZP 2 Manipulowanie przebiegiem procedury konkurencyjnej,
  - ZP 3 Ukryty konflikt interesów lub łapówki i nielegalne honoraria.

We wszystkich wskazanych obszarach skuteczność stosowanych mechanizmów kontrolnych została oceniona wysoko, co pozwala ograniczyć wpływ i prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka, dzięki czemu poziom ryzyka netto jest dopuszczalny. Nie są wymagane dodatkowe mechanizmy kontrolne.

Ryzyko netto znaczne:

IP WUP w wyniku przeprowadzonej samooceny wskazała, że ryzyko netto jest znaczne:

- w obszarze „Realizacja programu i weryfikacja działań” (sekcja 2):
  - RiW 3 Manipulowanie przebiegiem procedury konkurencyjnej.

Skuteczność stosowanych mechanizmów kontrolnych jest wysoka, jednakże nie są one wystarczające, aby ograniczyć ryzyko do poziomu, który jest dopuszczalny. Poziom ryzyka netto wynosi 4, dlatego zapanowano wprowadzenie dodatkowych mechanizmów kontrolnych:

- Instytucja wymaga, by udzielanie zamówień było uregulowane odpowiednimi procedurami opracowanymi przez beneficjenta, które będą podlegały kontroli ze strony IP

- Instytucja wymaga od beneficjentów, aby procedura przetargowa obejmowała przejrzysty proces otwierania ofert. Niniejsza procedura będzie podlegała kontroli ze strony IP.

- RiW 11 Koszty pracy są nieprawidłowo przydzielane do poszczególnych projektów.

IP WUP nie posiada obecnie mechanizmów kontrolnych, które mogłyby ograniczyć wpływ i prawdopodobieństwo wystąpienia tego ryzyka, dlatego zaplanowano wdrożenie mechanizmu kontrolnego:

- Instytucja wymaga od beneficjentów dowodów na to, że mogą niezależnie weryfikować przydzielenie kosztów personelu do działań w ramach projektu, np. rejestrów obecności, systemów rejestracji czasu pracy czy też danych z ksiąg rachunkowych.

Termin wdrożenia zaplanowanych dodatkowych mechanizmów kontrolnych to najbliższa aktualizacja instrukcji wykonawczej IP WUP. Ponadto powyższe zobowiązania zostaną wpisane do umów z beneficjentami.

III. Podsumowanie

Przeprowadzona samoocena ryzyka nadużyć finansowych w ramach RPO WK-P 2014-2020 nie wykazała obszarów narażonych w stopniu krytycznym na wystąpienie nadużyć finansowych (brak ryzyka netto o wartości powyżej 8). W związku z powyższym Zespół stwierdził, że system zarządzania i kontroli RPO WK-P 2014-2020 jest prawidłowo i optymalnie zabezpieczony przed ryzykiem wystąpienia nadużyć finansowych i nie wymaga podejmowania szczególnych działań naprawczych, poza wskazanymi poniżej.

W dwóch obszarach IP WUP wskazała znaczne ryzyko netto narażenia na nadużycia finansowe, są to: Manipulowanie przebiegiem procedury konkurencyjnej oraz Koszty pracy są nieprawidłowo przydzielane do poszczególnych projektów, gdzie wartość ryzyka netto wynosi 4. W związku z takim wynikiem, oba ryzyka zostają wpisane do Tabeli nr 2 Monitorowanie ryzyka nadużyć finansowych. Uzupełnienie ww. tabeli w zakresie „Skuteczności dodatkowych mechanizmów kontrolnych” i „Wagi ryzyka obecnie” nastąpi po przeprowadzaniu kolejnej samooceny ryzyka nadużyć finansowych (w roku 2017 r.).

IP WUP jest zobowiązana wdrożyć wskazane mechanizmy kontrolne w zadeklarowanym terminie i poinformować o tym fakcie Zespół ds. samooceny ryzyka nadużyć finansowych.

Podczas kolejnej samooceny zweryfikowane zostanie funkcjonowanie zadeklarowanych mechanizmów, czy zostały wprowadzone w terminie oraz jaka jest ich skuteczność. Ponadto wdrożenie zaplanowanych mechanizmów kontrolnych będzie przedmiotem kolejnej kontroli systemowej w IP WUP.

W związku z niskim poziomem ryzyka nadużyć finansowych IZ podjęła decyzję o przeprowadzeniu do 31 lipca 2017 r. tylko częściowej samooceny ryzyka nadużyć, w obszarach, które zostały wymienione w Tabeli nr 2. Powtórna samoocena dla całego systemu wdrażania RPO WK-P 2014-2020 przeprowadzona zostanie do 31 lipca 2018 r. lub w trybie doraźnym.

Tabela nr 2 Monitorowanie ryzyka nadużyć finansowych

L.p.	Nazwa ryzyka	Obszar, którego dotyczy ryzyko	Właściciel ryzyka	Waga ryzyka netto	Zaplanowane dodatkowe mechanizmy kontrolne	Termin wprowadzenia dodatkowych mechanizmów kontrolnych	Skuteczność dodatkowych mechanizmów kontrolnych	Waga ryzyka obecnie
1	RiW 3 Manipulowanie przebiegiem procedury konkurencyjnej	Realizacja programu i weryfikacja działań	IP WUP	4 znaczne	<ul style="list-style-type: none"> Instytucja wymaga, by udzielanie zamówień było uregulowane odpowiednimi procedurami opracowanymi przez beneficjenta, które będą podlegały kontroli ze strony IP Instytucja wymaga od beneficjentów, aby procedura przetargowa obejmowała przejrzysty proces otwierania ofert. Niniejsza procedura będzie podlegała kontroli ze strony IP 	Najbliższa aktualizacja IW IP WUP. Dodatkowo, powyższe zobowiązania zostaną wpisane w umowy z beneficjentami.		
2	RiW 11 Koszty pracy są nieprawidłowo przydzielane do poszczególnych projektów	Realizacja programu i weryfikacja działań	IP WUP	4 znaczne	<ul style="list-style-type: none"> Instytucja wymaga od beneficjentów dowodów na to, że mogą niezależnie weryfikować przydzielenie kosztów personelu do działań w ramach projektu, np. rejestrów obecności, systemów rejestracji czasu pracy czy też danych z ksiąg rachunkowych 	Najbliższa aktualizacja IW IP WUP. Dodatkowo, powyższe zobowiązania zostaną wpisane w umowy z beneficjentami.		

Sporządził:

Zaakceptował:

Zatwierdził: